

Izhaja — Izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izjavitelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabilu po L 1.—, oglasi des. ml. zav. št. v mm po L 2.—. — Mali oglasi po 2) stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Brezposelnost pri nas

II. (Konec.)

Glasom uradne statistike je največja brezposelnost v tako imenovanih »treh Benečijah«, med katerimi je naša Julijska Benečija zopet gotovo na prvem mestu. Drugače bi je namreč uradna statistika ne skrivala tako sramežljivo pod skupnim naslovom »Veneto«. Sicer pa že zunanja slika dežele dokazuje, da je pri nas gospodarska kriza največja. Zakaj je ravno naša dežela na prvem mestu v vsej Italiji? Zakaj imamo v sami Julijski Benečiji skoraj 100.000 brezposelnih? Razen splošne gospodarske krize, ki vlada v vseh kulturnih državah, imamo mi še tri domače posebnosti. Prvič imamo opravka z novim zemljepisnim položajem, ki je odrezal Trst od prejšnjega zaledja in ubil tržaško veletrgovino. Drugič so se kljub svetovni vojni silno pomnožile trgovske mornarice raznih držav in nihče več ne naročuje novih parobrodov. To pomeni uničenje naše ladjedelske industrije, ki je pred vojno stala na prvem mestu v naši domači industriji. Tretjič se moramo za brezposelnost zahvaliti sreči naše »osvoboditve« v ožjem pomenu te besede. Znano je namreč vsem, da je pošiljala Italija pred vojno po vsem svetu razmeroma ogromno število izselencev, ki so se sedaj obrnili v naše kraje. Kakor vsak narod, tako so tudi Italijani pričakovali nepopisni gospodarski blagoslov za vsi Italijo od novopriklapljenih dežel. Zato so takoj po vojni prihrumeli celi vlaki prebivalstva iz vse Italije, v prvi vrsti iz južne Italije v osvobojeno obljubljeno deželo. Eni so iskali dela, drugi boljšega zaslužka, nego so ga imeli doma. Tretji so prišli na pustolovščine. Dokaz temu je ta, da ni najti v celem Trstu prazne luknje, kjer bi se človek nastanil, dasi se je nad deset tisoč Slovencev izselilo v Jugoslavijo. Ti novodošli seveda niso le napolnili stanovanj, marveč tudi razna mesta in službe, deloma pa pomnožili število brezposelnih. To je torej naša tretja posebnost v vprašanju brezposelnosti. Najžalostnejše pa je to, da število brezposelnih neprenehoma raste. Ravno pred par dnevi je tovarna strojev za parnike »Stabilimento tecnico triestino« postavila na ulico skoraj sto delavcev in ena glavnih oseb tega zavoda je trdila v pogovoru z zastopniki delavcev, da bi morali prav za prav odsvoliti 90 odstotkov vseh delavcev in uradnikov, ako bi hoteli preprečiti zgube, ki jih trpi pod-

jetje. Iz vsega tega se vidi, da stoji naša ladjedelska industrija tik pred polumom. Ta panoga pa je bila še edina, ki je nekaj štela na tukajšnjem delavskem trgu. Vse drugo je že vničeno. Kajti nesteto industrij je živelo od naše pokojne veletrgovine in naše umirajoče ladjedelske industrije. Izjemo je delalo par rudnikov in nezatno število še bolj neznatnih tovarnic. Izgledi v bodočnost, t. j. v prihodnje mesece in tedne niso le žalostni, marveč naravnost obupni. Pričakovati pomoč od italijanske vlade bi pomenilo natančno isto, kakor čakati, da dozori na severni strani tečajni smokve in banane. Italijanska vlada ima preveč skrbi za gospodarsko krizo v vsej Italiji. Trst leži predaleč od Rima in — kar je glavno — je že osvobojen. Italijanske luke, v prvi vrsti Benetke in Genova, si zadovoljno tarejo roke, da so se iznebile nevarnega tekmeča. One si bodo k večjemu prizadevale, da Trst do konca propade, ker le to je njih korist. Drže se latinskega pregovora »mors tua vita mea« (tvoja smrt je predpogoj mojega življenja). Ako bi italijanska vlada sploh k čemu pomagala v naši deželi, pomagala bi predvsem onim priseljencem, ki so iz stare Italije prišli sem iskat srečo. Kajti Italijani bi sicer ne mogli razumeti, »kakaj so v svetovni vojni žrtvovali pol milijona svoje mladine. Mi moramo s tem računati, da bodo v kratkem na cesti skoro vsi slovenski govoreči delavci. Pomoči ni za sedaj pričakovati od nikoder niti od kapitalistične meščanske vlade niti od proletarske revolucije, ker priseza večina italijanskega proletariata še na reformističnega boga Turatija. Ne ostane nam drugo, nego da sami nemudoma začnemo neizmerno težavno rešilno delo. Treba je skrbeti za to, da se za naše brezposelne ustvari novi življenjski pogoj. Povzdigati moramo domače poljedelstvo, živinorejo in gospodarstvo. Ustanoviti moramo industrijska podjetja, ki imajo doma vse pogoje obstanka in razvoja. Vse to bi seveda ne rešilo svetovnega gospodarskega problema, ali bi vsaj za nekaj časa — dokler se ne reši tako ali drugače svetovna gospodarska kriza — rešilo tisoče naših brezposelnih lakote in bede. Vsi oni, katerim je politika nekaj več nego besedičenje, se morajo resno zamisliti in to vprašanje in priti s svetom in dejanjem na pomoč!

Jugoslavija

Poizkušeni atentat na ministra dr. Kukovca. — Namestnik Hribar in minister Spaho v nevarnosti. LJUBLJANA, 7. Predvčeršnjem sta dva orožnika patrolirala na cesti Blagovica-Trojane. Na Kozjaku približno pol kilometra od Trojan med kilometrskim znamenjem 38.6 in 38.5 pri brzovagnem drogu 464/64 sta ob poltreh popoldne opazila, da je na cesti gramoz popolnoma na sveže posut preko vse ceste. Ker ni navadno, da bi se ceste posipale ob nedeljah, se jima je zdelo stvar sumljiva. Odstranila sta previdno nasut gramoz in opazila, da je bila cesta pod gramozom v vsej svoji širini zrahljana. Ko sta previdno odstranila pesek in prst, sta opazila, da je bila cesta z dinamitom podminirana. Dinamit je bil v zvezi z električnimi žicami, ki so bile napeljane kakšnih 100 korakov daleč v bateriji, ki je bila skrita v kozolcu za prvim ovinkom. Električne žice je bilo toliko, da jo je jedva nesel delavec. Domneva se, da so zločinci, ki so podminirali cesto, imeli namen izvršiti atentat na kakšno politično osebo. Računali so najbrže, da se bo minister za socialno politiko dr. Kukovec vračal z avtomobilom z otvoritvene slavnosti velikega seima v Ljubljani preko Trojan v Celje. K sreči pa je minister dr. Kukovec odptoval z vlakom v Celje. Danes zjutraj sta se odpekljala z avtomobilom v smeri proti Celju pokrajinski namestnik Ivan Hribar in trgovinski minister dr. Mehmed Spaho. Ako bi ne bil naklep pravčasno odkrit, bi lahko namestnik Hribar in minister Spaho postala žrtev zločina. Uvedena je obsežna stroga preiskava, da se izsledijo zločinci. V bližini, kjer je bila podminirana cesta, so ljudje včeraj zjutraj videli dve sumljivi osebi, ki sta kasneje izgnili brez sledu.

Razprava proti Draškovićevemu morilcu. ZAGREB, 7. Razprava proti ubijalcu pokojnega Milorada Draškovića se bo vršila v Zagrebu, a ne, kakor je bilo prej mišljeno, v Beogradu. Albansko vprašanje. BELGRAD, 7. Na seji ministrskega sveta se je prečitalo poročilo jugosl. delegacije pri zvezi narodov o albanskem vprašanju. Vlada je izdala delegaciji v Zenevi naknadne instrukcije in ji poslanila svoje stališče o albanskem vprašanju, ki je vedno isto, to je, da se imajo spoštovati integriteta neodvisne albanske države, da pa se mora jugoslovenska kraljevina zavarovati s popravo meje pri Debru, Prizrenu in v dolini Drina. Odločitev skupščine zveze narodov mora po čl. 5 pakta o zvezi narodov biti soglasna in odločitev o Albaniji ne more biti polnoveljavna, ako o njej jugosl. delegacija ne bo glasovala složno z drugimi člani skupščine. Mažarska ne dá premoega. BELGRAD, 7. Trianonska mirovna pogodba določa, da mora Madžarska iz pečujskega premogovnika dobavljati Jugoslaviji pet let premoeg. Sklep reparacijske komisije pa se glasi, da mora znašati kontingent 54 odstotkov tamošnjega premogovnika. Danes se izkoplje v premogovniku vsak dan 250 vagonov premoega, tako da bi morali dobiti Jugoslovenci okrog 135 vagonov. Vendar pa ob evakuacije pa do danes niso dobili še nič. Radi tega preti nevarnost, da se železniški promet v Baranji in Banatu ustavi. Cilji Habsburžanov. LJUBLJANA, 7. »Slobodna Tribuna« prinaša razgovor nekega aristokrata z bivšim cesarjem Karlom, ki še vedno ni obupal nad svojim povratkom na prestol. Karl je dejal, da deluje zanj čas v vseh deželah bivše monarhije, kjer so razmere postale slabše. »Treba bo prehoditi še dolgo pot, da dobi moje cesarstvo zopet meje, ki mu jih je določila zgodovina«, je dejal bivši cesar. »Razen Čehov so bili vsi narodi za državno idejo, a tudi Čehi bi bil pridobil, če bi se bil dal kronati za češkega kralja. To pa sem jaz zamudil z ozirom na dunajske politične kroge«. Karl računa na češke Nemce, na katoliške Slovake in na del Jugoslovenov. Žal mu je, da ni utegnil izvršiti politične oporoke Franca Ferdinanda in izvršiti trizilem ter da se n otrešel pritiska Madžarov, Tisze in Karolya. Če bi se bil postavil na stran Jugoslovenov, bi se kvečjemu ponovili dogodki leta 1848. In vse bi bilo drugače, meni Karl. Na Francoze je hud, češ da so ga vedno razočarali. Nasprotno pa žele angleški krogi, da bi Karl končno naredil red v Srednji Evropi. Tudi Balfour in Asquith zagovarjati Podunavske federacije, ki bi jo mogel izvesti le kak kralj, ki stoji nad raznimi narodi in strankami. Čim bolj se bodo nove države oklepale Francozke in Anglije, tem bolj bodo podpirale Karlovo stvar. Volitve na Ogrskem bodo prinesle legitimistično večino in Karl se bode lahko vrnil javno. Tako je govoril bivši cesar, ki je videti vsak dan bolj naiven in bržčas »koreninica« raznih špekulantov.

Čehoslovaška

Čehi proti Ogrski. PRAGA, 7. »Narodna Politika« piše, da dogodki v »Burgenlandu« dokazujejo, da Ogrji svojih mednarodnih obveznosti nečejo izvršiti. Dogodki so obenem dokaz, da Ogrska še ni zrela za sprejem v Zvezo narodov. Poslednji bo lahko, zavračati prošnjo Ogrske za sprejem vse dotlej, dokler ne bodo Ogrji poznali novega stanja stvari ter ne bo nehala biti njihova država ognjišče nemirov in neprestane nevarnosti za mir v srednji Evropi. Čehoslovaški socialni demokrati v vladi. PRAGA, 7. Narodni svet čehoslovaških socialnih demokratov je pooblastil svoj parlamentarni klub, da sodeluje pri sestavljanju nove parlamentarne vlade, in sicer pod sledečimi pogoji: Program nove vlade mora vsebovati socialno zavarovanje, jamstva za aprovi-zacijo manj premožnih slojev, takojšno izvršitev agrarne reforme, poddržavljenje rudokopov in ločitev cerkve od države. Obenem je Narodni svet izrazil svojo željo, da bi vlada nadaljevala svojo pomirjevalno politiko nasproti Nemcem, politiko, kakršno je svoj čas vodil Tušar, da bi pa na drugi strani brez usmiljenja zatrla kakršenkoli iredentizem. Razstava aeroplanov. PRAGA, 7. Po iniciativi kluba čehoslovaških zrakovlancev se bo otvorila dne 22. oktobra v industrijski palači v Pragi razstava aeroplanov, balonov, motorskih vzorcev, materiala za zrakovlance, fotografij, načrtov in katalogov. Prijave za to razstavo se bodo sprejemale do 17. septembra 1921. Aeroplani, določeni za razstavo, se bodo lahko spuščali na pražkem letališču. Po razstavi se bodo letala poizkušala na letališču da bo občinstvo lahko presodilo njihovo kakovost. Italija. Udeležba državnih uradnikov pri dobičku v finančnem letu 1920—21. RIM, 7. S kraljevim odlokom, ki se sedaj objavlja, so bile določene določbe, po katerih naj se izplača državnim uradnikom del dobička v finančnem letu 1920—21, kakor se je to zgodilo v minulem finančnem letu 1919—20. Letos se ni smatralo za primerno, da se uporabi metoda, določena v zakonskem odloku od 23. oktobra 1919 št. 1971. o gmoetnem in pravnem stanju uradnikov, ker je njena izvedba zelo težka in dolgotrajna. Ostalo bo sicer še nadalje v veljavi načelo, da se določajo svote, ki gredo posameznim uradnikom, na podlagi tega, koliko dni so bili v uradu, toda temeljna svota se bo določala po plaah. Določbe za izplačevanje so takele: Za uradnike s plačo do L 4999 — L 300, s plačo od L 5000 do L 7999 — L 335, s plačo od L 8000 do 10.999 — L 370, s plačo od L 11.600 dalje — L 500. Z istim odlokom so bile te določbe raztegnjene tudi na profesorje v srednjih in višjih šolah. Izplačevanje se bo začelo, čim bodo posamezni uradi naznanili zakladniki potrebne svote. Voja na med fašisti in komunisti. RIM, 7. Vojna med fašisti in komunisti se nadaljuje. V Rivergano so fašisti popolnoma razdejali sedež socialistične zadruge. V Cò di Fiume na Ferarskem so fašisti priredili demonstracijo s streljanjem iz samokresov pred hišo nekega zdravnika, ki je znan komunist. Zdravnik je streljal z okna proti demonstrantom in je pri tem ustrelil nekega fašista. Zdravnik je bil aretiran, fašistov pa nobeden. V Montecabo blizu Pavije je prišlo do manjšega spopada med komunisti in fašisti. Fašisti so bili poginani v beg, toda pozneje so se vrnili v večjem številu in so napadli komuniste. Pri spopadu sta bila dva komunisti ubita. V Reveru pri Mantovi so se spopadli fašisti in komunisti. Posredovali so orožniki, ki so aretirali nekoliko komunistov. V Sant'Antonio pri Firencah so fašisti napadli eno družino, katere člani so niso hoteli vpisati med fašiste. V San Pietro Patti pri Messina so orožniki aretirali nekega socialista, kar je povzročilo silno razburjenje pri domačih socialistih. Orožnikom so prišli na pomoč fašisti. Prišlo je do spopada, v katerem sta bila dva socialista ubita. Razen tega je bilo kakih 12 oseb ranjenih. Italijanske čete v Gornji Sleziiji. RIM, 7. Snoči ob 6.36 je odpotoval v Gornjo Sleziijo en bataljon 2. grenadirskega polka iz Sardinije. Bataljon, pred katerim je igrala polkova godba, je prebivalstvo toplo pozdravilo. Francija. Zrakoplovska nesreča v Bourgetu. PARIZ, 7. Snoči se je zgodila v Bourgetu velika železniška nesreča. Pošta: aeroplan za progo Varšava—Praga—Strasbourg—Pariz je vsled neke napake na motorju padel v bližini Bourgeta in pokopal pod se pilota in štiri potnike, ki so bili na licu mesta mrtvi.

Anglija

Stavkajoči delavci v Korku zasedli prostore pristaniškega ravnateljstva. KORK, 7. Popoldne so stavkajoči delavci zasedli prostore pristaniškega ravnateljstva. Vse osebe so izgnali iz uradov. Javlja se, da se je zvečer spor predložil razsodišču. Nemčija. Pogajanja med Bavarsko in Nemčijo. MONAKOVO, 7. Konferenca voditeljev koalicijskih strank, katere se je udeležil tudi ministrski predsednik, je sklenila, nadaljevati pogajanja z Berolinom. V Berolinu odide v ta namen posebna komisija. Avstrija. Avstrijske čete zopet zasedle Kirschlag. DUNAJ, 7. Korespondenčni urad javlja, da so avstrijske čete zopet zavzele Kirschlag, ki so ga bili predvčeršnjim napadli in zasedli Madžari. Ogrska. Zavezniki bodo... hvaležni Madžarski, če umakne svojo vojsko iz zapadne Ogrske. BUDIMPESTA, 7. Zastopniki zaveznikiških oblastev so izročili včeraj popoldne ministru vnanjih stvari Banfyju noto sveta poslaniške konference. Nota pravi, da so zaveznikiški oblasti izvedle z obžalovanjem dogodka, ki so se vršili v zapadni Ogrski in da se bo Madžarska smatrala za odgovorno za vse eventualne neure, ki bi se mogli zgoditi pred izpraznitvijo ali po izpraznitvi zapadne Ogrske. Nota pravi nadalje, da svet poslaniške konference ve prav dobro, da bo treba rešiti še mnogo vprašanj po izvršitvi teritorialnih določb v mirovni pogodbi; dotlej pa poslaniška konferenca ne more vpoštovati zahtev po izpremembi mirovne pogodbe. Zavezniki izražajo v noti upanje, da bo madžarska vlada razumela resnost položaja in da bo poskrbela s potrebno odločnostjo za to, da bodo vsi spoštovali mirovno pogodbo. Po predložitvi note so zavezniki izjavili, da bodo hvaležni madžarski vladi, če takoj začne in dokonča izpraznitev zapadne Ogrske, tako da se more zapisnik o izročitvi podpisati že v predvidenem roku. Amerika. Nova ameriška nota vsem državam. WASHINGTON, 7. Zedinjene države so poslale vsem državam novo noto o teritorialnih mandatih. Mala Azija. Z grško-turškega bojišča. ATENE, 7. Uradno poročilo z dne 3. septembra o položaju na bojišču pravi: Na bojišču je prišlo tupatom do manjših spopadov in artilerijskih bojev. Po poročilih z bojišča, ki se potjujejo na merodajnem mestu, se je dne 4. t. m. zopet začel pohod, ki se uspešno nadaljuje. Glavni pritisk se izvaja proti turškemu desnemu krilu. Grki zavzeli Angoro? LONDON, 7. Reutersjeva agencija javlja iz Smirne, da so Grki zavzeli Angoro po desetdnevem srditem boju. Zveza narodov. Zborovanje Zveze narodov. RIM, 7. Posebni poročevalec agencije »Stefani« v Zenevi javlja: Na včerajšnjem popoldanskem zborovanju Zveze narodov so bile izvoljene komisije, v katerih so zastopane vse države, ki se udeležujejo zborovanja. Komisije imajo nalogo, da olajšajo zborovalcem delo s tem, da že v naprej proučijo vsa vprašanja dnevnega reda in da nato predložijo poročila, o katerih se bo razpravljalo na plenarnih sejah. Sklenjeno je bilo, da se imenuje 6 komisij, in sicer za pravna vprašanja, za vprašanja tehničnih organizacij, za vprašnje blokade in razorožitve, za socialna vprašanja, za troške in bilanco Zveze narodov in končno za politična vprašanja. Kot italijanski zastopniki so bili izvoljeni v prvo komisijo g. Scialoja, v drugo in četrto gg. Maggiorino Ferraris in princ di Scalea, v tretjo g. Schanzer, v peto princ Giovannelli, v šesto markiz Imperiali. Popoldne so komisije izvolile svoje predsednike in podpredsednike. Ravnali so se po načelu, da se razdele mesta med razna odposlanstva tako, da ne bo imelo nobeno odposlanstvo več kot enega zastopnika. Za predsednika prve komisije je bil izvoljen z veliko večino g. Scialoja. Za predsednike drugih komisij so bili izvoljeni Joneson (Rumunec), Branting (Sved), Mardo (Čilec), Doherty (Kanadec) in graf Giommo (Španjolec). Zborovanje je stavilo veliko važnost na imenovanje omenjenih predsednikov, ki bodo vodili tozadavna dela v komisijah in bodo razen tega člani predsedništva na zborovanjih. Ker je predsedništvo sestavljeno od 12. zastopnikov, jih je bilo izvoljenih še 6, in sicer

Bourgeris (Francoz), Balfour (Anglež), Koman (Belgija), De Cumba (Brazilijanec), Beres (Čehoslovak), Eishii (Japanec). Izvoljeni so bili torej zastopniki držav, ki niso bile zastopane pri predsedništvu komisij. Komisije so začele svoje delo danes. Francija proti znižanju stroškov za vojaštvo. PARIZ, 7. Agencija »Havas« javlja, da Francija ni pristala na predlog, stavljen na zadnjem zborovanju Zveze narodov, glede znižanja stroškov za vojaštvo. Po francoskem mnenju se po proračunih za stroške za vojaštvo ne more presojati mera oborožitve. Nansen poverjenik Zveze narodov za vprašanje ruskih beguncev. ŽENEVA, 7. Na včerajšnji popoldanski seji Zveze narodov je Nansen sprejel mesto poverjenika Zveze narodov za vprašanje ruskih beguncev.

Pozabljeni dobrotniki

Mislim na goriške upokojene učitelje. Človeku se mogoče stori, če spozna razmere, v katerih živi ti reveži, od vseh zapuščeni in pozabljeni. Kako neki ne? Kaj praviš, prijatelj, če ti povem, da živi v Gorici upokojena učiteljica, ki živi samo od penzije, ki znaša mesečno 128 lir in 40 vinarjev? In najbolje plačan upokojen učitelj dobiva zase in za svojeprogo mesečno 389 lir, torej niti 13 lir dnevno! In to naj zadostuje za stanovanje, za hrano, za svečavo, kurjavo in obleko? Cujte, še kaj lepšega! V mestu je 74 let star učitelj, ki mora — usoda! — skrbeti za šest oseb. In mesečna plača mu znaša 285 lir. Eno hčerko je dal za hišno postrežnico. Neki drug upokojeni učitelj je ponujal odrastlo hčer za — dekló. Kdor pozna te ljudi, ki so pred vojno dostojno živeli, ki so bili vzgojeni nekako nežno, ta si lahko predstavlja vso sedanjo nesrečo teh revežev. Sramujejo se svoje revščine in če si kupijo stanu primerno obleko, si trgajo od ust; in če kosijo, se morejo odreči večerji; in če gre k zdravniku, se mora ves tedn postiti. Ali ni sramotno za vse človeštvo, da mora učitelj, ki je bil v službi naroda skoz 30—40 let, stradati in beratič? V Gorici je vsega skupaj Slovencev in Furlanov 29 upokojenih učiteljev in 10 učiteljskih vdov. Obračamo se do kompetentne oblasti za od pomoč. Deželni komisar, gosp. komendant dr. Alojzij Pettarin se je ponovno zavzel za upokojene učitelje in poskrbel, da so se jim doklade zvišale. Njegove človekoljubnost ne bo dopustila, da bi morali nadalje stradati. Brza pomoč je potrebna! Vsa javnost mu bo ob strani in ga bo podpirala. Učitelj je dobrotnik par excellence. Da je goriško ljudstvo na današnji stopinji kulture, je v prvi vrsti zaslug naših učiteljev. In ko bo prihodnje štetje pokazalo, da je na Gorškem od vseh prebivalcev le pet odstotkov nepismencev, se bomo zopet učiteljev spominjali. Spomnimo se jih tudi v — bedi! Šeek Virgilij, drž. poslanec.

Delavsko gibanje

Gandhi. Vse velike zgodovinske dobe imajo svoje duševne orjake in seveda tudi naša ne zaostaja za preteklimi. Pred štirimi leti, še preden je končala svetovna vojna, je zadonelo po vsej Evropi popolnoma novo, do tedaj še nikomur znano ime Lenin. Ko so se bili razni generali zaman potrudili da bi zatemneli zgodovinsko slavo Aleksandra Velikega, Cezarja in Napoleona in ko so ostala brezposelna tudi vsa prizadevanja »velikih« državnikov trozveze in antante, da bi njih imena zabliskala v svetovni slavi, je stopil na oder zgodovine skromni in nepoznani Lenin in takoj so se vanj uprli začudeni pogledi vsega človeštva. Kdo je vendar ta Lenin? so se vsi vpraševali. Nihče ga ni poznal, niti oni ki so že desetletja z njim občevali, ker so ga vsi podcenjevali in videli v njem duševno moč tretje vrste, ako ga niso celo smatrali za nenormalnega čudaka. Sedaj se je istotako nenadoma pojavila še bolj na vshodu, v naši pradomovini Indiji, nova zvezda, Gandhi, kateremu je kakor Leninu sojeno, da bo igral imenitno zgodovinsko vlogo v borbi za človeško svobodo in človeški napredek, ako ga Angleži prehitro ne pošljejo na drugi svet. Nad 300 milijonov prebivalcev Srednje Indije ječi v težkih verigah angleških kapitalistov. Gandhi se je postavil na čelo tem ogromnim množicam modernih sužnjev in se bori z vsemi silami za njih svobodo. To je veličastna naloga, ki je vredna da človek zanjo trpi in daruje zemjo tudi svoje življenje. Duševno velično Gandhija dokazuje dejstvo, da se on ne bori za kako narodno drobnarijo, marveč proti angleški kapitalistični trgovini. To pomeni, da je svoje pušice naperil naravnost proti srcu svojega sovražnika t. j. proti njegovi gospodarski moči, s katero stoji in pade angleško gospodarstvo v Srednji Indiji. Dovolj je, ako omenimo, da je Anglija

za lase prišli in so jo začeli pestiti po glavi. Vrgli so jo na tla in odbili so jo zobe iz ust. Ko so priče to vidile, so o-rožnikom reklo, da je žena bolna in da naj pazijo, kaj delajo. Ko so prišli iz vasi, je na robu vasi stal mladenič, po imenu Ivan Babič. Tega iščejo orožniki ki že od 15. maja zaradi spopada s fašisti. Ko je fant videl, kaj počenjajo orožniki z žensko, se mu je zasmilila ter je začel lučati kamenje za orožnikoma. Tedaj sta se orožnika obrnila in začela streljati za njim. Kmalu so prišli še trije orožniki, se spustili za fantom ter proti njemu izstrelili kakih 40 krat. Toda fant jim je ušel. Zenski pa je medtem postalo slabo in druge žene iz vasi so jo polivale z vodo. Revica je tisto noč obolela in žene so bile pri njej vso noč. Zjutraj ob 5. uri so jo peljali v bolnišnico v Koper in od tam v bolnišnico v Trst. Sedaj se nahaja mlačnica v bolnišnici v Trstu. Zenska ima moža in enega otroka od 22 mesecev ter je 5 ali 6 mesecev nosna.

Materija. Prejeli smo dopis, ki ga iz vladnosti pridobujemo. Komisarju Materije damo priliko, da se brani.

Z ozirom na dopis, ki je bil priobčen v Vašem cenj. listu v nedeljo dne 31. 7. t. l. pod naslovom »Iz Materije« pošljim (Vašemu Blagorodju) sledeči popravek:

Zgoraj označeni dopis začena z opazko, da ni bila že nad eno leto objavljena iz materijske občine nobena pri-tožba v Vašem listu. To je le v čast in korist občinskega urada. Če ni imelo nad eno leto 6000 prebivalcev vzroka kritizirati delovanje občine, posebno v sedanjih časih, ko se vse zateka za malenkostne stvari k tisku, pomeni, da resnično vlada red v občini. (K temu bi opomnili, da je bilo proti gospodu komisarju že par dopisov v »Edinosti« in »Pučkem Prijatelju«. Op. ur.)

Takoj nato prehaja brezimni član- kar k predmetu in pravi, da jaz občinski komisar despotično vladam, ker ni poleg mene upravnega odbora. Vzroki tega nedostatka so baje edino v moji volji, ker obstaja dekret, kateri določa, da mora stati poleg vsakega izrednega komisarja upravni odbor.

Vsaki pametni osebi je razumljivo, da tudi v deželah, kjer vlada absolutizem, ne more komisar iz lastne iniciativne imeti toliko moči, da razveljavi naredb. izdane od vladnih in deželnih oblastnih. Če v matarski občini in v vseh drugih občinah političnega okraja Volosko, n. pr. v Podgradu, v Matuljih, v Moščenicah itd. upravlja komisar občino brez uravnega odbora, je to znamenje, da so oblastva bodisi iz zaupanja, katero so si znali pridobiti načelniki občin, bodisi iz drugih ozirov, ki jih ne morem naštet, mnenja, da se od slučaja do slučaja napravi lahko izjema od označene naredb. (Če ni gospod komisar potepal svečano proglašene naredb. iz lastnega nagiba, jo je potepal na ukaz od zgoraj. To je za nas vse eno. Naredbe se teptajo, krivica se godi, nasilje se nad našim ljudstvom vrši in to zadostuje. Op. ur.)

Jaz sem se pa vsakokrat, kadar sem imel kaj skleniti, posvetoval z osebami, ki so vsled svojega dolgega delovanja v občini splošno pripoznane in sem zraven tega skliceval na formalno posvetovanje 20 in še več oseb, zastopajočih vse družabne razrede občine. Upošteval sem pri svojih sklepih njih nasvete. (Res je, da sklicuje gospod komisar na posvetovanje odločujoče in vplivne osebe občine, toda to se godi baje redko in nimajo te osebe nobene odločilne moči. Gospod komisar kljub temu lahko napravi, kar hoče. Op. ur.)

Jaz mislim, da se to ne pravi »despotično vladati«.

Obdolžujejo me tudi, da sem zvišal občinske doklade na 400%. Če bi se bil brezimni pisec hotel pobrigati, kakor je bila njegova dolžnost, preden je javil tisku laž, bi zvedel, da se je samo ena vrsta doklad zvišala na 400% in sicer ona na užitino, katero bi jaz po zakonu lahko še bolj zvišal. Druge doklade so sledeče: 150% na direktni davek, 25%

na osebno dohodarino in 20% na vojne dobičke. (To odgovarja resnici. Op. ur.) Druge občine Julijske Benečije so v boljšem finančnem stanju kakor naša, povisale pa so občinske doklade v dosti večji meri. Nam in njim so deželni odbori odobrili občinske proračune. Predno sem odposlal odmerjene doklade za občino Materijo v odobritev istrske-mu deželnemu odboru, sem se posvetoval, kakor je moja navada, s tukajšnjimi osebami, ki so merodajne radi svojega natančnega poznavanja občinskih zadev. Razen tega so bile doklade za leto 1921 izločene prebivalstvu na vpogled 14 dni zaporedoma (od 1. do 14./3.) Prebivalstvu je dana na podlagi § 81. občinskega reda za Istro pravica, ugovarjati proti določenim sklepom. Toda ne občinskemu uradu v Materiji in sploh nikomur niso došli nikaki ugovori. Nasprotno, dobro misleče osebe so izjavljale: boljše je, da se povisa doklada na alkoholne pijače, katere niso neobhodno potrebne za vzdrževanje družine, kot da se naložijo druge vrste doklad.

Ker nihče ni prišel ugovarjat radi novili doklad za leto 1921, je samo ob sebi umevno, da nisem mogel nikogar nahučiti niti nikomur groziti z zaporo-m.

Brezimni pisec se pritožuje tudi v svojem dopisu, da se ni v teku skorajšnjih dveh let mojega »paševanja« zgradilo v matarski občini ničesar, čeravno so potrebne razne stavbe.

Kako je bilo mogoče, da bi se gradilo v občini, ki je ob izročitvi imela 80.000 kron dolga, in če njeni dohodki dostikrat ne zadostujejo niti za kritje rednih upravnih stroškov? Ali naj vpeljem nove doklade, ali naj delam nove dol-gove? Bili bi s tem zadovoljno prebivalstvo občine? Na mojo odgovornost tega ne izvršim. To naj izvrši prihodnji občinski zastop.

Vodovod Hotičina - Herpelje, katerega načrt je dal izvesti matarski občinski urad in ki čaka še na odobrenje generalnega civilnega komisariata, bi stal 600.000 lir. Pripomniti moram, da je v sedanjem finančnem položaju države in dežele nemogoče dobiti predujme. In če se odobri načrt, ali bo mogoče občini Materiji s svojimi sredstvi zgraditi omenjeni vodovod?

Pripravljen je tudi načrt za gradnjo dveh šolskih stavb za Materijo in Sливje. Na podlagi neke najnovejše naredb. generalnega civilnega komisariata se bode ta zgradila z državnimi predujmi.

Brezimni član- kar se je dotaknil tudi krajevne aprovizacije rekoč, da sem je oddal osebami, ki niso zmogne, in da povzročam prebivalstvu oddaljenih krajev nepotrebne kilometre dolge poti za nakup blaga pri aprovizaciji.

Osebe, katere so sedaj v vodstvu krajevne aprovizacije, so: občinski tajnik gosp. Mihael Gulin, uslužben kot knjigovodja, in gosp. Zupančič Edvard kot vodja, osebi, ki sta vredni največjega spoštovanja radi njune pravilnosti in poštenosti in katere sem našel že pred dvema letoma v sedanji službi. Kar se tiče njune zmoglosti, povem samo to, da je prvi že 15 let na poklicu knjigovodja, drugi pa tri leta vodja aprovizacije: niumi posobni zaslugi so se dosegli pošteno in ne malenkostni dobički za občino, vsled katerih je bilo mogoče razdeljevati brezplačno živila ubožnim družinam občine.

Glede poti, katero morajo prebivalci oddaljenih vasi občine prehoditi za nakup živil, poročam, da sem preteklo leto hotel ustanoviti dve občinski razprodajalnici: eno na Tatrah, eno na Vodica, ter se podal radi tega na lice mesta, da izvem mnenje prebivalstva. V moje iznenadenje so me vaščani potem vaških načelnikov in drugih vplivnih oseb zaprosili, naj ne ustanovim v teh vaseh že omenjenih razprodajalnic; zastopniki vaščanov so navajali kot vzrok, da so zadovoljni še nadalje kupovati živila v Materiji, ker domačinom ne zapujajo. Ker so torej prizadeti enoglasno odbili ustanovitve razprodajalnic, bi jaz, ako bi jih ustanovil, delal proti volji prebivalcev, kar pa ni moja navada. Pripomniti moram, da prebivalci Vodice - Jelovica - Golca na ta način raje prehodijo 40 oziroma 50 km poti za nakupovanje svojih potrebščin v Materijo.

V Herpeljah pa sem ustanovil dobrodo- iodo razprodajalno, ker sem bil zato naprošen od vaščanov. Ta je bila na predlog Herpeljev samih dana v vodstvo gosp. Francu Racetu, kateri je, čeravno ni v stroki izučen, poštenjak in v tej stroki se vendar toliko razume, da lahko ugodni vsem zahtevam vaščanov. Je morda hotel brezimni pisec, da bi nudim njemu razprodajo. To mi ni bilo mogoče in tega nisem smel, ker so bili vaščani temu zelo nasprotni. (K temu bi omenili, da se je podružnica v Herpeljah ustanovila ob odporu g. komisarja in je moralo poslati ljudstvo posebno deputacijo v Volosko. Ome-nili bi k sklepu, da se aprovizacijski odbor zelo poredkoma sklicuje in so cene pri aprovizaciji bolj visoke kot drugod.)

Kar se tiče mojih političnih svojstev, mojega zadržanja napram prebivalstvu, bi bil zelo hvaležen, če bi se kak član cenj uredništva podal v tukajšnji ob- občino in izpraševal o tem prebivalstvo. Izvedel bi, da jaz nisem tujec v pravem pomenu besede, ker sem se rodil in sem živel v tej pokrajini, sem Tržčan in poznam dobro značaj, dušo in potrebe slovenskega prebivalstva Julijske Benečije, sem prepričan in odkritosten de-

lavec za zvezo in sporazum med Italijani in Slovani. (Radi objektivnosti lahko trdimo, da g. komisar politično ne draži ljudstva. Mi vsaj nismo še prejeli nikakih tožb. Op. ur.)

Vse kar sem tu razložil, je dobro znano brezimnemu in zato je zagrešil dejanje, ki je še večje graje vredno.

Z odličnim spoštovanjem. Izredni komisar za občino Materijo: Dante Moretti.

Vesti iz Notranjske

Iz Il. Bistrice. Živimo v l. 1921. v deželi, kjer ni videti da bi vladali zakoni. Ali pa so v tej deželi zakoni zato, da se krišijo, in sicer od tistih, kateri so postavljeni, da jih ščitijo in izpolnjujejo. Dobili smo po odhodu zdravnika dr. Gregorica novega zdravnika dr. Bileka. Ko je zdravstveni svet razpisal to službo na ukaz zato pristojnega oblastva in objavil v časopisih, da je mesto zdrav-nika za ilirsko-bistriški okraj prosto, se je oglasil kot edini prosilec tukaj že prej dobro poznan in priljubljen zdravnik g. dr. Bilek. Zdravstveni svet ga je sveda kod edinega prosilca sprejel ter sprejem sporočil civilnemu ko-misariatu za samoupravne posle v Gorici. Komisarji je sprejem odobril in potrdil z dopisom, da je prosilec sprejet. Toda človek se moti, ako verjame. Zgo-dilo se je nekaj, česar ne bi nihče pričakoval v deželi, kjer smo bili vajeni resnosti in pravice, kjer se do danes še ni zgodilo, da bi nižji urad spodbijal višje ukaze in naredbe. Danes pa smo v okraju, kjer ne vlada italijanska u-prava, ampak le g. civilni komisar Ca-valli. Gospod Cavalli je ukazal, da mora g. dr. Bilek takoj prenehati z izvrševanjem svojega poklica ter je poslal sem brez vsakega vprašanja novega zdrav-nika, katerega da je brzojavno pričal iz Rima. Novi g. zdravnik je kot zas- četnik prišel prvič v službo in sedaj ne ve, kaj začeti. Sam se je izjavil, da mu je jako neljubo, da je prišel sem, ker ne razume jezika ljudi. Kaj bomo mi jemali pri vsakem obisku tolmачa s seboj ali pa ga mora on imeti. Najbolj smešno pa je od poznavalca zakonov, g. Cavalli-ja, da je celo prepovedal, da g. dr. Bilek ne sme izvrševati niti privatno svo- jega poklica. Da, gospodje v Trstu in Rimu, ali Vam ni še dovolj, kar počen-ja ta človek v Postojni. Ali Vam ne zadostuje, da so vse občine postojn- skega okraja prosile in zahtevale, naj se postavi na to mesto človek, ki je zato sposoben. Saj so tudi drugod civilni ko-misarji, a so drugi ljudje. Toda ta gos-pod pa samo razširja mržnjo proti vladajočemu režimu. — Prosim in zahtev- vamo, naj vendar enkrat poskrbi vlada v Rimu, da se postavi na to mesto člo- veka, kateri ima nekaj vestnosti in ra-zuma ter bode delal po zakonih, ne pa proti zakonom. Naj ne pusti, da vzraste v ljudstvu vera, da smo brezpravna raja. Ako zahtevate od nas, da spolnujemo zakone in da bomo celo, kakor se obljub- juje, dajali krvni davek, smemo tudi pravice zahtevati. — Gospoda dr. Bileka pa prosimo, naj ostane pri nas in naj se ne ukloni, kajti ljudstvo je na nje-govi strani. Gospodu Cavalliju pa pove-mo, da smo svobodni državljani Italije in ne pa sužnji in hlapci njegovi. Lju-dem svetujemo, naj se v enakih slučajih pritožijo, kajti tudi v Italiji so ljudje, kateri vedo, da je postava za vse enaka. Drugič bomo poročali, kako postopa g. komisar v Postojni s svojimi uradniki in župani.

Tatvina žepnih ur. Iz Unca se nam poroča: 28. julija se je priklatil čez demarkacijsko trto nek mož, Korošec po imenu, doma pri Sv. Vidu nad Cerknico, baje urar, ter začel po Uncu nabirati žepne ure v popravilo. Nekaj jih je res popravil, a čez dva dni ga je vzela noč. V spomin pa je vzel s seboj več žepnih ur, med njimi tudi zlato damsko uro ter še nekaj za njegovo obrt potrebne orodja; tudi v gos-tilni je zapustil precej dolga. Občinstvo se svari pred nakupom pokradenega blaga ter je naprošeno, da tega dihurja, ako se kje zopet prikaže, javi najbližjemu varnostnemu ob-lastvu. Falot je čez 50 let star ter nosi navadno očala.

Obljube in praksa. Iz Notranjske smo prejeli: Neke občina na Notranjskem je poslala železniškemu uslužbencu plačilni nalog (seveda v slovenskem jeziku) za nastale bolniške stroške, ki jih je morala občina zanj plačati. Mož je izročil nalog svojemu predstojniku ter zahteval, da mora zanj plačati bolniška blagajna. Po dolgem romanju je plačilni nalog došel na železniško ravnateljstvo v Trstu, ki je dalo ob- čini sledeči odgovor:

Si restituiscie l'allegato ordine di pagamento N. 4/346 per ospetalita occasionata dal Cantoniere K. M. all'Ospedale di Postumia, perche facendolo parte del Regno d'Italia anche il Comune di S. — — la corrispondenza o qualsiasi carteggio d'ufficio da codesto Comune agli enti statali deve venire redatta solamente nella lingua ufficiale dello Stato, e precisamente nell'italiana.

Il Capo dell'Ufficio Sanitario. (Podpis nečitljiv.) Pripominja se samo, da je bil akt poslan železniškemu uslužbencu, ki je Slovenec, od ob- čine, ki je po 100% slovenska. Morda se pa s tem pričena izvrševanje novih slovenskih ob- ljub, danih v Postojni, kaj gospodje? Vendar pa dvomimo, da bi bili poklicani uradniki ravnateljstva železnice v Trstu, določiti, kateri je uradni jezik in kateri ni. Gospodje uradniki naš se brigajo za točno izvrševanje svojih pred-pisov in puste naj politiko v miru. Ponavljamo vam le: mi priznavamo dovršen čin, toda svo- jih narodnih, zakonito zajamčenih pravic si ne pustimo kratiiti. Do sedaj nam namreč ni znan noben zakon, s katerim bi bila odpravljena slovensčina iz državnih uradov.

Dve poroki. V Vrhopolju pri Vipavi sta se ob- hajali 30. avg. 1921. dve sijajni poroki. Združile so se tri ugledne družine. Gosp. Ivan Lavrenčič, sin pokojnega g. dež. poslanca je pe- jali pred oltar svoje izvoljenke Ivanka iz u- gledne družine Trebeljeve. Ob isti priliki je Bog

združil tudi drugi dve srci, namreč sestro g. Ivana Lavrenčiča, gospodično Mici in gospoda Pavla Kunsteka, trgovca iz Šturij pri Ajdovščini.

Vsem poročencem iz tako uglednih narodnih družin naj Bog nakloni obilo sreče. — Ob isti priliki se je nabrala svota 260 lir za Istrane.

Vrhopolje pri Vipavi. Tukajšnje izobraževalno društvo se pridno giblje. 11. t. m. ob 3 in pol bo priredilo ljudsko veselico na dvorišču g. Ivana Lavrenčiča št. 26. Spored bo tale: E. Adamič (Pavčič) Jezdec: poje mešani zbor. Dr. Schwab: Slanica poje mešani zbor. Ger- staecker: Lovski tat, ljudska drama v 5. dejan- jih. J. Juvanc: Rozmarin, poje mešani zbor. Grum: IV. Zbirka narodnih pesmi, poje meša- ni zbor. To bo res ljudsko umetniška priredi- tve, za kar nam jamči cela reziija prireditve. Upamo, da bo znani vrhopoljski mešani zbor pod spretnim vodstvom g. Premlija tudi to priliko ostal na višini, do katere se je povzpel s podajanjem umetniško težjih skladb, n. pr. Dr. Schwabove »Ljubezni« in drugih.

Darovi za nesrečne žrtve v Istri

Ga. Ana Dobida 10 L, nabrano v gos- tilni Pirjevce v Sežani radi zapeljivih Vandinih oči od tvrde Hočvar in drug 90 L, Ročnjska družba 80 L, čis- talnici v Il. Bistrici in Trnovem prebitek veselice 400 L, R. Š. Trst 75 L, ker je bila prireditev na Opčinah prepovedana 31 L, nab. pola št. 444 Šegon Marka iz Kringe: Šuran Šime 10 L, Šuran Karlo 5 L, Kalčić Šime 5 L, Kalčić Evfemija 1 L. — Nab. pola št. 443: Rajmund De- far 25 L; po 2 L: Ivan Brečević, Šime Mendikovič, Marko Milohanič, Brčec; vič: Červač Ivan, Zuzič Ive, Šuran Ivan, Šegon Stanislav, Šegon Vinko, Vlahovič Anton, Šegon Florjan, Šegon Josip; Si- moč, Okmeca Karlo, Cvistan Šime, Čer- var Ambrož, Červar Josip, Pilar Josip, Pilar Marko Izidor, Vitas Evfemija; po 1 L: Rodoljub, Strepin Josip, Banko Tomo, Ivetič Tone, Ivetič Mate, Vitas Josip, Vitas Marija; po 3 L: Šegon To- ma, Vitas Peter; po 4 L: Mihovil Banko, Oplanič Toma, Vitas Justina, Terlevič Anton; po 10 L: Vlahovič Šime. Kon- sumno društvo Sv. Mar. Magd. Spodnja dobiček tombole 1175. Prof. Ivančič nabral 240 lir in 2210 din.

Zadnji izkaz: 127.28775 L, 149750 din., 1000 rubljev, 450 nepr. kron, 1 dolar in 1100 marke.

Skupaj: 129.51075 L, 370750 din., 1000 rubljev, 450 nepr. kron, 1 dolar in 1100 marke.

Književnost in umetnost

»MLADIKA«

Ravnokar je izšla 15. 16. številka naše domače revije »Mladika« s tole vsebino:

- I. Leposlovni članki:**
1. Dr. Fr. Detela: »Vampir«. Pov- vest. (Dalje).
 2. Dr. Ivo Pregelj: »Matkove Tine prečudno romanje«. (Konec).
 3. Narte Velikonja: »V Smr- linju«. (Dalje).
 4. Lovro Koder: »Domače živali«. (Dalje).

II. Poučni spisi:

1. Jens Jørgensen: »Življenja laž in resnica«. (Dalje).
2. Stanko Stanič: »Še nekaj o cerkljanskih umetnikih«.
3. Ivan Bitežnik: »Eskimi«.

III. Pesmi.

1. Janko Samec: »Pod kostanjic«.
2. L. Staipe: »Spomin«.
3. M. Elizabeta: »V večerni uric«.
4. H. Hebat: »Zgodnja pomlad«.
5. L. Staipe: »Poletni duh«.
6. L. Staipe: »Ne umrite še...«

IV. Za naše malčke:

1. Fr. Ločniškar: »Iz mladosti« (a) Glumač, b) Breze).
2. Fr. Bevč: »Mrak«. (Iz knjige »Pa- stirčki«).

V. Iz naše književnosti:

Iz knjige Damira Feigla »Tik za fronto«: Juridicno tempiranj šrapnel.

VI. Ženski svet:

G. B.: Pot k samostojnosti. — Par misli o modi. — Kuhinja. — Drobtine.

VII. To in ono:

1. Književnost in umetnost: D. Feigl: »Tik za fronto«. — Bodočnost romana. — »Čas« (5. 6. štev.). — Pod- limbarski.
2. Drobiž: Spominska drobtinica iz življenja Gregorčičevega. — Šmarski šomašter. — Dume.
3. Zdravstvo: Za rane. — Za ka- men.
4. Narodno blago: Ena sivno stara molitev od sv. Petka.

VIII. Slike:

1. Slika G. Segantinja.
 2. J. Gehrts: Veseli Jaka.
 3. Mornarji ugrabijo Eskima.
 4. Hans Egede med Eskimi.
 5. Umiak in kajak Eskimov.
 6. Grob Eskimov na zapadu.
 7. Eskimi pred svojimi po evropskem načinu nar. kočami.
 8. Gorenjka.
- »Mladika« izhaja dne 15. in 30. vsa- kega meseca. Izdaja jo »Katoliško Ti- skovno Društvo« v Gorici. — Tiska- »Narodna Tiskarna« v Gorici. — Stane na leto 16 L, pol leta 8 L, četrtletno 4 L. Denar se pošlje naprej. — Posamezne številke po 1 L. Za inozemstvo, tudi za Jugoslavijo, stane 20 L letno. — Ured- ništvo in uprava »Mladike« je v Gorici, ulica Carducci 4. Urejuje: Francé Bevč. — Naša »Mladika« mora v slednjo slo- vensko hišo na Primorskem, le na ta na- čin bomo dosegli, da postane obširnejša in še mnogovrstnejša. — Prijatelji lepo- slovja, žrite »Mladiko!« — »Mladikar«.

Dantejeva številka »Mladike«. Pri- hodnja dvojna številka (17. 18.) »Mla- dika« bo posvečena velikemu italijan- skemu ženižu Dante Alighieri-ju (1265 - 1321), pesniku »Divine Commedie« (Božanske komedije) v spomin njegovi- šeststoletnice.

DR. ALOJZIJ RES:

Pol leta je in čez, odkar izhaja »Mladika« pod novim uredništvom, v novi opremi, z novo, tako bogato vsebino, da se je dvignila na mah do najboljših družinskih revij, ki jo zmoro Slovenci to in onstran meje.

Takoj po prevratu, ko so ital. čete zasedle mejo, določeno po londonski pogodbi in pretr- gale vsako kulturno vez primorskega ljudstva z rojaki onstran črte, smo tako sklepe začu- tili potrebo kulturno-leposlovskega lista, da smo z odkritim veseljem pozdravili »Njivo«, ki jo je pričel izdajati v najtemnejših dneh in ob najtežjih okolišnih »Kulturni svet« trža- škega »Ljudskega odra«. Oklenili smo se je z nežno ljubeznijo in pisali vanjo in jo razšir- jali v zadnjo gorsko koč. Toda se predno je bila »Njiva« dobora razorana, še predno je moglo posejano zrnje pognati kali, so jo, sam ne vem kdaj, kako in kdo, zasuli s kamenjem in izbrisali za njo vsako sled.

V tej bridki uri duševne onemoglosti in str- tih misli, v tej tragični dobi našega ljudstva, ki je ostalo brez vsakega beriva, brez revij, brez knjig, brez publikacij Mohorjeve družbe, brez knjižnic, ki jih je vojna uničila in razde- jala — je prevzel koncem l. 1920. uredništvo goriske »Mladike«, ki je dotle živoritila, naš rojak, pesnik in pisatelj Francé Bevč.

Je ta mož tip slovenskega literata. Tih, sam vase pogreznjen, vedno nekam daleč zroč z očmi, ki iščejo novih svetov lepote, ki mu je ljubezen do nje izklesala v bolesti umetnika plastičen obraz. Topla je njegova beseda, nik- dar glasna, nikdar bučna, nikdar vsiljiva. In ko omaguješ, ti njeja s krvjo odkupljeni na- smeh, ki je v njeja položeno vse bogastvo Bevčove duše in vsa njegova živa vera v naše ljudstvo, vlije novih moči, da pozabiš vse trp- ljenje, vse razočaranje, na vse udarce in se po- lotiš dela s podvojenjo močjo. Ti dve Bevčovi lastnosti: njegova gorka, nesebična ljubezen do umetnosti in do našega naroda, njegova ne- utrudna delavnost, ki ne pozna ne zaprek, ne bridkosti in pretirji vse, ki cvete v nje- njegovem srcu z neodoljivim žarom — ti dve lastnosti sta ga usposobili kakor nobenega za vodstvo lista, ki je postal blagoslov primor- skega ljudstva, njegja radost in tolažba.

Ze v prvi letošnji številki »Mladike« nam je Francé Bevč razgrnil tolikšno bogastvo, da nam je bilo kakor razodetje. Detelova ljubka ljudska povest »Vampir«, Sorljevo prelepo »Pismo«, Joze Lavrenčiča »Soča voda je šu- mela«, pretresljiva »Tolminska balada« Iva Preglja, ki je s svojim »Joanesom Plebanu- som« ustvaril najlepši slovenski roman zad- njeje desetletja, novela »Lov na moža« Milana Puglja, najboljšega našega novelista in vmes prepletene pesmi Miran Jarca, Gradnika, But- koviča, Ločniškarja itd. A to ni še vse: tudi za naše malčke je odločen kotiček, ozivljen z risbami in poln pesmic, ki se ob njih raziskri otroško srce. Vazem, morda največje delo li- sta je oni »Iz naše književnosti«, ki ga doslej ni prinašal še noben slovenski list, kjer nam u- rednik v številki za številko podaja najprej kratko oceno novoizšle knjige, nato najlepši odlomek iz nje. Tako nam je mogoče nepretr- goma slediti književnemu razvoju, se seznaniti z novimi deli slovenske literature in vzdrža- vati vez, ki nas spaja s kulturnim življenjem celokupnega naroda. In še platnice! Namenje- no so razvedrili z ugankami, kratkočasnicami, skrilavnicami, političnimi satirami: plemeniti zabavi družinskih večerov. Nadalje: paberki, dogodki v podobi, vsebine posameznih številk skoro vseh jugoslovanskih revij, narodno blago itd.

Ja vrstila se je številka za številko, z vedno dragocnejšimi doneski, z vedno lepšimi črti- cami, novelami, pesmimi in članki in nam po- stala skoro vsakokrat literaren dogodek, ki ga teško pričakuje nele naše ljudstvo, ampak tudi naše razumnosti, ki se je za »Mladiko« seznanilo. Naj iz bogastva, ki ga je razgrnilo pred naše ljudstvo 14 doslej izšlih številke na- vedem najboljše: »Strojvodjo« Puglja; »Striv- nostni domovi« Ceboklija; »Slavje« Bevka, »Glasba« Puglja; »Stara Tolminka pa njeni vnuki« Preglja; »Dvig« Pahorja; »V Surlinju« Velikonje, roman Detele; »Vampir«, in simbo- lično igro našega vrlega mladinskega pisatelja Ribičiča »Kralj Matjaž«. Izmed pesnikov naj omenim naše rojake Stano Kosovela, Gradni- ka, Janka Samca, Lovrenčiča, Ločniškarja, Alberta Siroka in mladega nadarjenega kmeč- kega fanta Henrika Soča-Hebata, poleg teh še Ksavarja Meška, Radivoja Peterlina-Petrško in Mirana Jarca. Tudi poučni člankov je pri- nesla »Mladika« lepo vrsto, med temi: o Ma- hniču od Beléto, o Segantinju z umetniško pri- logo, o Strossmayerju, o Finšgarju, Stritarju, o Branku Jegliču, prerano umrlem talentu, ki je toliko obetal, o dveh cerkljanskih umetnikih od Stanka Staniča in prevod tragične, s silnim pesniškim čarom napisane samozpovedi veli- kega danskega umetnika in konvertita Jørg- ensena »Življenja laž in resnica«.

Tako je zbral Francé Bevč okoli »Mladike« vse kulturne delavce Primorja, pritegnil k so- delovanju najboljše leposlovce onstran meje in s tem započel delo neizmerno kulturne važno- sti, ki bi ga morali upoštevati vsi, ki jim pro- špree našega naroda ni le na jeziku. Našega na- roda, pravim, zakaj odkar je ugasnil »Plamen« v Ljubljani, nima naše ljudstvo razum »Mladike« drugega družinskega lista, iz katerega bi ž- palo duševnih dobrin, čistih estetičnih vred- not, poštene zabave in pouka. Brez »Mladike«, ki je pognala svoje korenine tako globoko v duševno življenje primorskega ljudstva, bi tudi naše kulturno življenje, ta gonilna sila naše moči in samozvesti, poguma in tolažbe, bole- halo in hiralo, dokler bi ne shiralo v pesku plesnih zabav in popivanja. Toda ta zavest ni prodrla do vsega našega razumnosti, ki naj bi bilo sol bednega ljudstva. Koliko razumni- kov je še med nami, ki s ponosom trkajo na svoje jugoslovanske prsi, a trde, da ne zmoro- jo boril 16 L letno, da bi si naročili »Mladiko«, kaj šele da bi jo razširjali? Teško mi je, ko mi- slim na to in žge me misel, da bi vtegnila »Mladika« usahnila radi gnotnih težkoč, ki so nujno zvezane z izdajanjem takega lista, ako bi se število naročnikov vsaj ne podvojilo! Ne, tega ne moremo in ne smemo misliti, sicer bi morali obupati, ker je narod, ki se odreka kulturnemu življenju in kulturnemu glasilu, ki je tega življenja najvernejši izraz (in to je »Mladika«) obsoben na smrt.

Zato sem trdno uverjen, da bo vse naše ra- zumništvo od uradništva do učitelstva (ki je v »Novim rodom« tako sijano pokazalo in doka- zalo zmisel za narodno kulturo) od duhovni- stva pa do odvetnikov, a tudi vse naše zaved-

no ženstvo, ki mu je »Mladika« že odstopila radevolje kot za tehtovite članke o vzgoji, o žolznostih žene itd., da se bo vsa ta čvrsta življenska žila oklenila »Mladike«, ki naj zraste čim prej v močeno drevo, ki naj cvete in rodi najzlahnejše sadove naše duše in našega duha!

*) »Mladika« izhaja dvakrat na mesec in stane na leto 16 L, pol leta 8 L, četrtletno 4 L. Uredništvo in uprava je v Gorici, ulica Carducci 4. Naročnino je treba poslati naprej.

Mladost. Čas je, da zavolajo skozi deželo sveže izobraževalno delo; naj se vzdramijo društva, naj se razlega slovenska popevka, naj se probudi duh mladine, radostne, poštene in sveže. Predvsem pa kličemo naše dijaštvo, naj odpre oči in pogleda na sile, ki se gibljejo na dnu življenja. Potrebno je, da se združi s kmetstvo in delavsko mladino v enotno predstražo kulture in slovenske misli, da se bo kot nekakaj razlagala po naših vaseh pesem mladosti. — Mladosti, ki stoji na bojnem polju, pošilja nasprotni svoj presunljiv pozdrav »Mladika«, 13.

Razstava bratov Kraljev se vrši v Ljubljani ob priliki ljubljanskega velikega sejma. V dvorani akademskega doma sta razstavila 173 del; nekaj nam jih je znanih že s prejšnjih razstav, po večini pa so to nova dela, ponajveč slike velikanske dimanzije, ki so nekatero tako silne, da napravijo takoj, celo na ljudi, ki ne simpatizirajo z umetniško smerjo Kraljev, globok vtis.

Kralj Matjaž. Franc Kralj, akad. slikar je ilustriral narodno pesem o Kralju Matjažu na ta način, da je narisal tudi črke, s katerimi je posebno hotel dati izraza vsebini pesmi. Risb je 40, ki so danes izšle v posebni izdaji, tako lepi, da je to bodisi po opremi, bodisi po načinu dela umetnikovega nekaj osamljenega v naši literaturi. Knjiga se dobi tudi v Gorici.

Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zbirka zakonov snopič L v Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Cena 12 K, po pošti 1 K več. Pravkar je izšla »Vidovdanska ustava«, katera se nanaša na Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

To in ono

Mesto pesnikov. Kijev se ponaša, da je mesto pesnikov, zakaj po francoskih poročilih, šteje glavno ukrajinsko mesto nič manj kot 3478 oseb, ki so kakor pesniki napisani v aprovizacijski listini. Vendar pa ne moremo misliti, da je zato kijevsko meščanstvo posebno obdarjeno s pesniško žilo. Ker izdajajo boljše viki nakazila za življenske potrebščine samo članom gotove stanovske organizacije, se morajo duševni delavci, ako nočejo od lakote hirati in umirati, vpisati v kako »društvo«. Vsekako imajo pesniki prednost in zato je njih društvo izmed vseh drugih najbolj številno.

Mednarodni kongres intelektualnih delavcev se vrši 20. avgusta prihodnjega leta v »Palais Mondial« v Bruslju (pare du Cinquantenaire). Kongres se bo predvsem bavil z načrtom, kako pri Zvezi narodov ustanoviti analogno institucijo, kakor obstoja za varstvo interesov manualnih delavcev (literatov, profesorjev, žurnalistov in drugih) so naprošene, da odpošljejo svoje delegate.

271 let trajajoča vojna med Indijanci končana. Bojna sekira med indijanskima rodovoma Huron in Iroquis je pokopana po 271 letih. Indijanci obeh rodov so se zbrali na obrežju Penetanga, da obhajajo tri stoletnico Champlainovega prihoda in pipa miru je krožila od ust do ust. Cereemonija je končala vojno med rodovoma Huron in Iroquis, ki je pričela pred 271 let, ko je zadnji rod prepodil Huronce iz ozemlja, ki je zdaj provinca Ontario. Indijanski glavarji so prišli k slavnosti veliki gali. Prvi so se pripeljal Huronci s svojim glavarjem Ovde Siouuitem v čolnu. Kmalu za njim se je pripeljal Andrew Staats, veliki glavar Mohavkov, ki so pripadali k šest narodom ali Iroquisem. Odšli so skupaj pred šotor pod veliko brezo, kjer so pričele mirovne ceremonije. »Zdaj bova ločila osla skupaj«, je rekel glavar Huronov glavarji Mohavkov. Nato je zakopal bojno sekiro pod veliko brezo. Skozi dve stoletji je divjala vojna med obema rodovoma, toda zadnja desetletja je bila vojna le na papirju.

DAROVI

Kolesarskemu društvu Balkan so darovali: P. F. 5. R. J. 5, Širca L. 5; Ferfolja A. 3; Filipič H. 2'20; Skrlovaj K. 2; Poljšak I. 2; Živic R. 2; Čok 1'60; Širca I. 1; Bekar J. 1. — Skupaj L 29'80. Hvala. Denar hrani blagajnik.

V slovenski družini slovenski jezik!!

Gospodarstvo.

TRŽNE CENE.

Trst, dne 7. septembra 1921.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Fižol nov, Bučice, Krompir, Glavnato zelje, Paradižniki, Radič, Kumare, Malancane, Čebula, Citrone, Jajca.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Breskve, Hruške, Fige, Grozdje, Jabolka, Češnje.

Promet z valutami in devizami v Jugoslaviji. Uduženje denarnih zavodov v Zagrebu je sklenilo prositi vlado, da bi zopet dovolila prosti promet z devizami in valutami, dočim pa naj izvoz zlata prepreči s kar najstrožjimi merami.

Notacija zagrebških izplačil nemškimi borzom. Jugoslovenska vlada se je obrnila na različna nemška merodajna uradna mesta s prošnjo, naj bi se dinarska valuta, ki se je mogla doslej izmenjavati samo v prostem prometu, notirala tudi uradno.

Borzna poročila.

Trst, dne 7. septembra 1921.

Table with 2 columns: Bank name and exchange rate. Includes Jadranska banka, Cosulich, Dalmatia, Gerolmich, Libera Triestina, Lloyd, Lussino, Martinolich, Oceania, Premuda, Tripovich, Ampelea, Cement Dalmatia, Cement Spalato.

Table with 2 columns: Currency and exchange rate. Includes avstrijsko nemške krome, češkoslovaške krome, dinarji, leji, marke, dolarji, trantski franki, švicarski franki, angleški funti papirnati, angleški funti, zlati, napolconi.

Antonija Bolčič

Matija Knez

poročena

Štrunjan, 7. septembra 1921.

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

IZREDNA PRILIKA. V Dornbergu št. 121 na lepem kraju križpota, je na prodaj hiša z vrtom pripravna za vsako obrt. Istotam se prodaja več parcel vinograda in travnikov.

GLASOVIR v zelo dobrem stanju se prodaja. Cena po dogovoru. Pojasnila daje Mihael Colja, Rihemberk 351. Istotam si ga kupec lahko ogleda.

PRODAM hišo, travnik in gozd na Vipavskem. Pojasnila daje Frančiška Kolarič, via della Guardia 44.

NOVE POSTELJE za L 120.—, vzmeti 70.—, žimnice 50.—, omarice, umivalnike, chiffonier, mize in popolne sobe se prodajo po ugodni ceni. Fonderia 3.

PRODAM stanovanje s tremi prostori. Plin v hiši. Scorcola S. Pietro 97.

MLADENIČ več slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, išče službe v kaki trgovini, kot čuvaj ali kaj sličnega. Naslov pri upravnistvu.

SUHE GOBE (jurčke) kupuje v vsaki množini Sever & Komp. Machiavelli 13.

BRINJEVE jagode kupuje v vsaki množini Sever & Komp., Machiavelli 13.

DVE harmoniki na dve vrsti, se prodata po nizki ceni. Scorcola S. Pietro 96, Božič. 1619

PRODAM hišo s 5 prostori, vinogradom, (10 do 15 hl vina) sadovnjak, brejo kravo s krmom, vinsko posodo in vozove. Lep razgled na morje. Naslov pri upravnistvu. 1620

MEBLIRANA soba se odda boljšemu gospodu. Via S. Vito 9, III, vrata 14. 1624

PRODAM novo, lepo, lakirano kuhinjo in vredne, nove omare s štiri predali. Via Molin a Vento 35, prilijče. 1623

LEPA hiša v Skopem z dvoriščem, 4 sobami, kuhinjo, hlevom, drvarnico 13371 m² zemljišča, velikim sadnim vrtom tik hiše, krasen razgled, 15 minut od žel. postaje oddaljena, se ceno prodaja. Poizvedbe Dutovlje št. 43. 1625

SOBA s hrano se odda gospodu iz boljše družine. Via Parini 13, III. od 12½—3, Terčič. 1611

V SREDINI mesta Ljubljane se prodaja radi družinskih razmer lepa restavracija s krasnimi prostori in lepim senčnatim vrtom ter hiša z vsemi pritlikalnimi. Pojasnila v Rožni ulici 15, Ljubljana. 1595

15 do 16 LETEN deček se sprejme kot učenec za pekovski obrt ali mlad pekovski pomočnik. Predstaviti se je osebno. Mlakar Ante, Sv. Peter na Krasu. 1604

DRUŽABNIK za trgovino mešanega blaga na prometnem kraju se išče. Prednost imajo le dobro izvežbani trgovci. Ponudbe pod »Tako« na upravnistvo. 1607

DVA FOTOGRAFIČNA aparata, prvi za ploščice, drugi za film prodam po jako nizki ceni. Na ogled pri upravnistvu. 1572

POZOR! Srebrne krome in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grossist Belleli Vita, Via Madonnina 10, I. 38

UBIRALEC in popravljalec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej, Trst, via Coroneo 1, V. nad. 37

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Jostp Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. 37

ZLATO in srebrne krome plačam več kot drugi kupci. Albert Pevh, ucar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 44

NAZANJAM slavnemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgovljene zimске obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za čilen obisk. A. Mermolja Rieger, alica Commerciale 3. 586

KROJAČNICA Avgust Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 23

STISKALNICA za grozdje, kupljena lanijsko leto, se prodaja po nizki ceni. S. Giacomo in Monte 1, pekarna. 1615

KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI«

ALOJZIJ POVH Trst, telefon šte. 3-29 Piazza Garibaldi 3 (naj bližina)

Važno! Berite! Službo dobi v trgovski pisarni ABSOLVENTINJA trgovske šole, kakor je bilo že javljeno 3., 4. in 6. sptembra. Naznanja se, da morajo biti pisma naslovljena na upravnistvo »Edinosti« pod »PRIDNA« in ne poštno 726 ležče, Solkan.

Plodonosno posestvo pri Mariboru 703 idealno, na cesti, pol ure od mesta, 17 oravol zemljišča, meblirana hiša takoj za vselitvi, velik inventar, živina, konjski vozovi, 2 gospodar ki poslopi, 500 sadnih dreves, vinska ket in vinograd, se pr da. Oglasijo se naj samo resni kupci. Posredovalci izk'jučeni. K 820.000. Ponudbe na oglasni zavod L. SUŠNIK, Maribor pod št. »534«.

VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV dežnikov, belih in pisanih, žepnih robcev, možkih nogavic itd. K. CVENKEL, Trst, Corso V. E. III. šte. 24

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu registrovana zadr. z neomejenim jamstvom Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 5, I. sprejema hranilne vloge od L 1 dalje. Navadne vloge obrestuje po 4 1/2% večje po dogovoru Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune. — Posoja hranilne pušice na dom. — Rentni davek plačuje iz svojega. Daje posojila po najugodn jših pogojih na vknjižbe, na osebno poroštvo, na zastave vrednostnih listin. Uradne ure vsak dan izvzemši nedelj in praznikov od 8 do 1.

Zobozdravniški ambulatorij Via Settefontane št. 6, I. n. Izvršujejo se vsa v to stroko spadajoča dela po znižanih cenah. Sprejema se vsaki dan od 10—13 in od 15—19 ure zvečer. 714

Avtomobilna črta Trst - Volosko - Reka Urnik od 1. julija 1921

Table with 4 columns: Lir, Tja, ODHOD, Nazaj, Lir. Lists destinations like Trst (P. Oberdan), Bazovica, Kozina-Herpelje, Tublje, Materija, Markovščina, Gradisce, Obrov, Hrušica, Podgrad, Račice, Starad, Pasjak, Šapjane, Rupa, Permani, Jurdani, Jušiči, Matulje, Hrušica, Podgrad.

Table with 4 columns: Lir, Tja, ODHOD, Nazaj, Lir. Lists destinations like Trst (P. Oberdan), Bazovica, Kozina-Herpelje, Tublje, Materija, Markovščina, Gradisce, Hrušica, Podgrad.

Urarna in zlatarna FRANCESCO BUDA Trst, Via Scalinata št. 1 sprejema vsakovrstna popravila. — Cene vedno najnižje. 41 Kupuje srebrne krome. Pozor na naslov! Pozor na naslov!

Županstvo občine SEŽANA odda delo poprave občinskega napajališča ali kala v Sežani na »Vidmišču« pod garancijo najnižjemu ponudniku. Interesenti te stroke se vabijo, da predmetno delo pregledajo, ter končno predložijo svoje tozadevne ponudbe najkasneje do konca tekočega meseca. ŽUPANSTVO - SEŽANA. 725

V kleti Kettejeve vile na Opčinah se dobi nova partija vina. Vino za dom po L 1.40 in najboljše po L 1.90. Prodaja se bo vršila od 8. septembra do 1. oktobra. Zastopnik: S. ARMANDO. 728

Samo na debelo za preprodajalce. Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, čistilo za čevlje Brill, Ecie, Lift. različni glavnik, špa, dišča mila, kratače, vzmetne zaponke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. po dnevnih cenah. S. Nicolo 19 GIACOMO LEVI S. Nicolo 19.

Sprejemem notarskega kandidata in uradnika izurjenega v notarskih in zemlje-knjižnih zadevah. - KAROL ČIBEJ, notar v Gorici. 724

ODVETNIKA 712 Dr. Ferfolja in dr. Sedmak naznanjata svojim klientom iz sežanskega okraja, da jih bosta sprejemala v Sežani pri Amfu od uradnih dneh vsako soboto in ne ob sredah, kakor je bilo pomotoma javljeno.

ŠIRITE »EDINOST«

DREOSSI & C° Trst - Piazza Oberdan 1 - Trst Zaloga železnin in kuhinjskih potrebščin — Izbera ročnih strojev za drobljenje mesa — Tehnice, šape, lopate, vile, škropilniki, krtače za konje in vole itd. po zmernih cenah

Tiskarna »Edinost« v Trstu izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

JADRANSKA BANKA sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prezema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji. Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien. Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu